

Sygn. akt III AUa 240/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Angelika Czaban

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2021 r. w Gdańsku

sprawy R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji R. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 listopada 2020 r.,
sygn. akt VII U 6622/19

oddala apelację.

SSA Daria Stanek

Sygn. akt III AUa 240/21

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 26 września 2019r. odmówił R. W. przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z zastosowaniem nowej kwoty bazowej w oparciu o art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony podniósł, że w 2003 r. przeszedł na wcześniejszą emeryturę z uwagi na chorobę nowotworową i z uwagi na powyższe nie pracował. Skutkiem powyższego jest brak zastosowania przez organ rentowy nowej kwoty bazowej przy obliczaniu emerytury w wieku powszechnym, co w jego ocenie jest niekonstytucyjne. Ubezpieczony zwrócił się o skierowanie pytania do TK o zgodność art. 53 ust. 4 z Konstytucją

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wskazując iż po przyznaniu wcześniejszej emerytury ubezpieczony nie podlegał przez 30 miesięcy ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym.

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2020r. Sąd Okręgowy w Gdańsku:

I. oddalił odwołanie;

II. odstąpił od obciążania ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez stronę pozwaną.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

R. W. urodził się (...)

Decyzją z 09 października 2003 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał R. W. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 01 października 2003r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, zaś jako kwotę bazową przyjęto kwotę bazową w wysokości 3470, 62 zł Wskaźnik wysokości wyniósł 186, 33 %.

Ubezpieczony nie ubiegał się o przyznanie emerytury w wieku powszechnym.

W dniu 23 lipca 2019 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 26 września 2019 r. odmówił R. W. przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z zastosowaniem nowej kwoty bazowej w oparciu o art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

Powyższy stan faktyczny był co do zasady bezsporny i został ustalony przez Sąd na podstawie przedłożonych do akt sprawy i akt rentowych dokumentów. W przedstawionych okolicznościach Sąd Okręgowy nie przychylił się do wniosku powoda o wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym i co za tym idzie oddalił jego wniosek w tym zakresie. Stosownie do art. 193 Konstytucji, każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. W analizowanym stanie faktycznym co prawda spór miał podłoże prawne, jednak wykładnia art. 54 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie budzi wątpliwości i zdaniem Sądu ciężko o wniosek iżby przepis ów był w jakiegokolwiek mierze niekonstytucyjny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Kwestia zastosowania określonej kwoty bazowej przy obliczaniu wysokości emerytury została uregulowana w przepisie art. 53 ustawy emerytalnej. Kwota bazowa wyraża stałą część wymiaru emerytury, która zwana jest także częścią socjalną świadczenia emerytalnego. Zgodnie z ust. 3 i 4 przepisu art. 53 ustawy emerytalno-rentowej emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. **Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (wówczas należy zastosować nową kwotę bazową).**

W ocenie Sądu I instancji prawidłowe było przy tym przyjęcie przez organ rentowy dotychczasowej kwoty bazowej w wysokości 3470, 62 zł. Przepisu art. 54 ust. 3 nie stosuje się wyłącznie w sytuacji, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 53 ust. 4). W tym miejscu podkreślenia jednak wymaga, że w analizowanym postępowaniu odnośnie możliwości przeliczenia świadczenia w oparciu o przepis art. 53 ust. 4 ustawy, tj. z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej do części socjalnej świadczenia, stwierdzić należy, że wnioskodawca nie ma takiego uprawnienia. Przepis art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej można by zastosować do sytuacji ubezpieczonego ewentualnie w sytuacji, gdyby po przyznaniu prawa do wcześniejszej

emerytury podjął zatrudnienie, które nieprzerwanie kontynuował przez co najmniej 30 miesięcy, taka sytuacja nie miała jednak miejsca, co przyznał sam ubezpieczony.

W konsekwencji skoro odwołujący, po nabyciu uprawnień do wcześniejszej emerytury nie podlegał przez co najmniej 30 miesięcy ww. ubezpieczeniom to nie znajduje zastosowania art. 53 ust. 3 ww. ustawy, umożliwiający zastosowanie przy wyliczaniu podstawy wymiaru emerytury nowej kwoty bazowej.

Na podstawie art. 477(14) § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł więc jak w sentencji.

Na podstawie art. 102 K.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami poniesionymi przez stronę przeciwną i odstąpił od obciążania nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie sądu w niniejszej sprawie zachodzą takie szczególne okoliczności. Ubezpieczony jest bowiem osobą starszą, schorowaną i uzyskującą niewielkie dochody. Ponadto wysokość zasądzonej kwoty wynika z uznania sędziowskiego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony zarzucając wyrokowi:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, art. 53 ust.3 i 4 FUS poprzez ich błędną wykładnię.

Skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i ponowne obliczenie świadczenia zgodnie z żądaniem skarżącego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji oraz o orzeczenie o kosztach procesu za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja R. W., jako niezasadna, nie podlega uwzględnieniu.

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił on też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa. Całość podjętych ustaleń faktycznych Sądu I instancji przedstawiona w uzasadnieniu wyroku zasługuje na akceptację. Ustalenia te jako prawidłowe, a nadto nie wymagające zmiany ani uzupełnienia.

Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne (art. 387 § 2/1/ pkt 1 k.p.c.). Sąd Odwoławczy w pełni podziela także ocenę prawną, jakiej dokonał Sąd pierwszej instancji, uznając ją za wyczerpującą. Przyjmując za własne dokonane w tym zakresie oceny Sądu I instancji, Sąd Odwoławczy nie widzi potrzeby powtarzania w całości trafnego wyводу prawnego (art. 387 § 2/1/ pkt 2 k.p.c.).

Na rozprawie apelacyjnej ubezpieczony wyjaśnił sądowi, dlaczego Jego zdaniem należy w Jego przypadku zastosować koncepcję prawną przewidzianą przepisem art. 53 ust. 4 FUS. Niestety Jego stanowisko nie znajduje umocowania prawnego, wobec jednoznacznie brzmiącego przepisu art. 53 FUS.

Generalna zasada prawa ubezpieczeń społecznych, to przyznawanie prawa do świadczeń i ustalanie ich wysokości wyłącznie na podstawie określonych norm prawnych. W sprawach ubezpieczeniowych nie stosuje się wykładni rozszerzającej przepisów. Nie stosuje się także zasad współżycia społecznego.

R. W. chciałby, aby przyjąć fikcję prawną, iż w czasie, kiedy walczył o zdrowie i pobierał świadczenie rentowe, to mógłby w tym czasie hipotetycznie wypracować wymagane prawem 30 miesięcy. Taka fikcja prawna jest niestety nie do zaakceptowania.

Trafnie sąd I instancji ustalił, że R. W. nabył prawo do emerytury od dnia 1 października 2003., ZUS ustalił wysokość Jego świadczenia przyjmując wskaźnik 186,33 % z 10 kolejny lat od 1 stycznia 1993r. do 31 grudnia 2002r., niekwestowany jest też jego stać 47 lat 7 miesięcy i 7 dni. Ostatnie zatrudnienie zakończyło się jednakże 18 lipca 2003r.,

kiedy się rozchorował i tym samym nie spełnił przesłanki dla zastosowania normy art. 53 ust.4 Fus, albowiem po przyznaniu w 2003 r. prawa do emerytury nie przepracował kolejnych 30 miesięcy. Tylko wówczas byłoby możliwe przeliczenie świadczenia emerytalnego z nową kwotą bazową zgodnie z art. 53 ust. 4 FUS.

Skoro taka sytuacja w sprawie nie zachodzi, Sąd Apelacyjny musiał uznać apelację za niezasadną, o czym w zgodzie z art. 385 kpc orzeczono, jak w sentencji wyroku.

SSA Daria Stanek